

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1Co/34/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121207129
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8121207129.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a členov senátu JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Jany Jančíkovej, sudkyne spravodajkyne, v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/X, XXX XX D., právne zastúpenej JUDr. Ľubou Berezňaninovou, advokátkou, so sídlom Hlavná 45, 080 01 Prešov, IČO: 42249384, proti žalovanému: E. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/X, XXX XX D., právne zastúpenému JUDr. Vladimírom Mačíkom, advokátom, so sídlom Slovenská 69, 080 01 Prešov, IČO: 52763579, o zrušenie spoločného nájmu družstevného bytu bývalými manželmi, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 16C/71/2021-107 z 29. marca 2022 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

II. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom zrušil spoločný nájom družstevného bytu č. XX na 3. poschodí vo vchode č. X bytového domu so súpisným číslom XXXX, nachádzajúceho sa na parcele registra „C“ č. XXXXX/XXX na Sibírskej ulici v Prešove, spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a zariadeniach bytového domu v rozsahu 67/4408 k celku, zapísaného na LV č. XXXXX pre k. ú. D., stranami sporu a určil žalobkyňu ako výlučnú členku družstva a výlučnú nájomníčku predmetného družstevného bytu, pričom rozhodol, že žalobkyňa nie je povinná zabezpečiť náhradné bývanie pre žalovaného. V poslednom výroku súd prvej inštancie priznal žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie zistil skutkový stav:

nájomnou zmluvou o prenechaní družstevného bytu do užívania zo dňa 06.04.2004 prenechalo bytové družstvo evidovanému členovi družstva E. E. do užívania družstevný byt č. XX na II. poschodí bytového domu na F. C. X vrátane príslušenstva s konštatovaním, že spoločným nájomcom je manželka člena A. . žalobkyňa je podielovou spoluvlastníčkou rodinného domu so súp. č. XXX v podiele vo veľkosti 1/3 z celku evidovaného na LV č. XXX, k. ú. G. H. I., obec G. H. I., J. B. H. I..

uznesením Okresného súdu Prešov č. k. 13C/1/2020-75 zo dňa 14.01.2020 bola žalovanému uložená povinnosť nevstupovať dočasne do obydľia nachádzajúceho sa v obci D. - K. L. XX, nachádzajúceho sa v bytovom dome na C. F. L. X, zapísanom na LV č. XXXXX a tiež povinnosť nepribližovať sa k žalobkyni na vzdialenosť menšiu ako 10m.

E. E. (syn strán sporu) je výlučným vlastníkom bytu č. XX, nachádzajúcim sa v bytovom dome so súp. č. XXXX v k. ú. C., obec Prešov evidovanom na LV č. XXXX, ktorom viazne vecné bremeno spočívajúce v práve doživotného bývania a užívania predmetného bytu v prospech žalovaného.

Žalobkyňa v konaní pred súdom prvej inštancie uviedla, že od rozvodu manželstva so žalovaným žije spolu s maloletým synom E. v predmetnom družstevnom byte, pričom syn navštevuje neďaleko aj ZŠ, poukázala na zatiaľ neprávoplatne skončené trestné konania vo vzťahu k žalovanému týkajúce sa trestných činov nebezpečného prenasledovania, nebezpečného vyhrážania. Vo vzťahu k odpojeniu od elektrickej energie a internetu konštatovala, že dodávateľ elektrickej energie odpojil toto odberné miesto v predmetnom byte na návrh žalovaného, lebo sa tak rozhodol, žalovaný po prepustení z väzby v januári 2020 odmietol prepísať odber elektrickej energie na ňu. Žalovaný tiež zrušil aj poisťku na byt, o čom žalobkyňa nevedela. Ďalej uviedla, že o deti, či už o maloletého E., alebo plnoletého E., sa riadne stará, a tento byt by chcela hlavne pre ne. Žalobkyňa uhrádza cenu za energie ako aj poplatky spojené s užívaním predmetného bytu, na byte neviazu žiadne dlhy a podieľa sa aj na drobných opravách. Boli odpojení aj od internetu, pričom musela mladšiemu synovi kúpiť počítač, na čom sa manžel finančne nepodieľal. K podielu k rodinnému domu uviedla, že do tohto treba investovať (strecha, okná ako aj kotol) a hoci má síce vodičský preukaz, nemá osobný automobil, nešoféruje a G. sú pomerne ďaleko, kde by musela byť v režime ráno vstať odísť a večer prísť. Uviedla, že finančne počas manželstva v prevažnej miere zabezpečovala chod rodiny.

Žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie uviedol, že neodkladné opatrenie je opatrenie dočasnej povahy a trestné konania nie sú právoplatne skončené, pričom platí prezumpcia nevinny. Podľa žalovaného žalobkyňa má náhradné ubytovanie buď v rodinnom dome v G. H. I., kde má žalobkyňa podiel, alebo prípadne v meste Prešov. Konštatoval, že vecné bremeno, ktoré má síce zriadené k 1-izbovému bytu ako doživotné užívanie, nemá silnejšie postavenie ako samotné vlastnícke právo. Žalovaný syna nevyháňa z bytu, tento tam bývať môže, a čo sa týka platenia výživného uviedol, že polroka bol vo väzbe, pričom z tejto väzby výživné platil, a keď bol prepustený z väzby, nemal finančné prostriedky. Podľa žalovaného kúpa počítača pre maloletého syna bola hrazená z finančných prostriedkov, ktorými dorovnal svoje dlžné výživné. Tiež uviedol, že o maloletého syna sa nestará ani matka, nakoľko táto ho nechala celý deň zatvoreného, tiež neabsolvuje žiadne voľnočasové aktivity a uviedol, že sú svedkovia na to, že aj tento mladší syn bol nájdený v podnapitom stave. Čo sa týka jeho bytovej otázky, je pravdou, že predal svoj podiel na rodinnom dome v Ľuboticiach, pričom za tieto finančné prostriedky následne kúpil 1-izbový byt, ktorý prenechal svojmu staršiemu synovi a má v ňom síce právo doživotného užívania, avšak ide o 1-izbový byt a za predpokladu, že by sa starší syn oženil, nemá kde bývať.

Súd prvej inštancie na vec aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka § 685 ods. 1 a 2, § 700 ods. 1 až 3, § 702 ods. 1 a 2, § 703 ods. 1 a 3, § 704 ods. 1 a 2, § 705 ods. 1 až 3.

Súd prvej inštancie za nesporné považoval skutočnosti, že žalobkyňa a žalobca ako bývalí manželia sú spoločnými nájomcami družstevného bytu a že žalobkyňa sa doposiaľ osobne stará o maloleté dieťa strán sporu, t. j. ich syna E. E., pričom nebolo nad rozumnú mieru spochybnené, že v tomto družstevnom byte býva aj plnoletý syn strán sporu E. E.. Súd prvej inštancie, rešpektujúc prezumpciu nevinny vo vzťahu k žalovanému napriek prebiehajúcim trestným konaniam, ustáli, že vzťahy medzi stranami sporu sú plné animozity až nevraživosti. Porovnaním zabezpečenia bývania pri rozhodovaním o výlučnom nájomcovi družstevného bytu súd prvej inštancie poukázal, že hoci žalobkyňa vlastní 1/3 podiel v rodinnom dome v G. H. I., táto obec je od Prešova vzdialená približne 25 km, čo značne znižuje komfort osôb podstupujúcich túto prepravu, a to najmä maloletého syna E. E., ktorý navštevuje školu v blízkosti jeho aktuálne bydliska a zároveň do predmetného rodinného domu by bolo nevyhnutné investovať značné finančné prostriedky, aby bol tento dom plne obývatel'ný s tým, že žalobkyňa takýmito finančnými prostriedkami aktuálne nedisponuje. Naproti tomu súd prvej inštancie mal za preukázané, že žalovaný má zabezpečené ubytovanie v meste Prešove, ktoré je síce vlastnícky vedené na staršom synovi E., avšak na tomto byte spočíva tzv. osobné vecné bremeno v prospech žalovaného, ktorý má právo doživotného užívania tejto nehnuteľnosti, pričom nebolo povinnosťou žalovaného túto nehnuteľnosť zakúpiť pre syna, nakoľko mohol túto nehnuteľnosť nadobudnúť vlastnícky žalovaný aj pre seba, teda nevznikla by situácia, že žalovaný by nebol vlastníkom žiadnej nehnuteľnosti.

Súd prvej inštancie tiež upriamil pozornosť na to, že predmetné konanie je konaním len o určenie výlučného nájomníctva k predmetnému družstevnému bytu, pričom nezakladá samo o sebe žiadnu disparitu pri prípadnom vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, pri ktorom strany sporu budú vysporiadať aj náhradu za členský podiel v bytovom družstve a v tejto súvislosti sa budú posudzovať aj otázky, kto sa akým spôsobom a v akej výške pričínil o nadobudnutie predmetného podielu v bytovom družstve. Po apelácii na strany sporu, aby sa snažili svoje spory riešiť predovšetkým zmierlivo, súd prvej inštancie poukázal na potrebu reflektovať na záujem stále maloletého syna E., čo bol tiež dôvod pre určenie žalobkyne ako výlučnej členky družstva a nájomkyne.

Výrok o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil ustanovením § 255 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v spojení s ustanovením § 262 CSP podľa zásady úspešnosti v súdnom konaní, a nakoľko bol žalovaný vo veci neúspešný a naopak žalobkyňa mala plný úspech v tomto konaní, rozhodol tak, že žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný s vymedzením odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 psím. b) a h), podľa ktorých súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa žalovaného súd prvej inštancie na vec správne použil § 705 ods. 3 Občianskeho zákonníka, avšak tento aplikoval na konkrétne okolnosti prípadu nedostatočným spôsobom. Súd prvej inštancie poukázal na potrebu maloletého syna strán sporu, pričom preferovaný záujem maloletého dieťaťa videl v potrebe zachovať faktický stav bytovej otázky a blízkosti školského zariadenia, ale iné potreby a záujmy podľa žalovaného odôvodnenie rozsudku explicitne uvedené nie sú a ani nepriamo z odôvodnenia nevyplyvajú. Preto žalovaný vyslovil, že pokiaľ prioritným záujmom maloletého dieťaťa na zachovaní bývania je len vzdialenosť medzi obydliím a školským zariadením, rovnakú funkciu by splnil rovnaký/porovnateľný byt ako poskytnutá bytová náhrada za zrušený spoločný nájom nachádzajúca sa v blízkosti školského zariadenia maloletého dieťaťa. Žalovaný za nedôvodné považoval aj odôvodnenie k bývaniu v obci Hanušovce nad Topľou pre miestnu vzdialenosť, čo by podľa jeho názoru neznižilo komfort samostatného maloletého dieťaťa pre potrebu dochádzania do školy. Podľa žalovaného bolo potrebné skúmať, či na strane bývalých manželov sú vytvorené alebo možné aj iné riešenie bytovej otázky. Žalovaný súdu prvej inštancie vytýka, že sa povrchovo vysporiadal s existenciou vecného bremena k cudzej veci, ktoré síce zakladá nárok vec užívať, ale na druhej strane je potrebné detailnejšie skúmať bližšie okolnosti zriadeného vecného bremena, a to z pohľadu či ide o adekvátnu formu bývania a či jeho výkon predstavuje aj trvalé alebo trvalejšie riešenie bytovej otázky oproti možnostiam žalobkyne. K tomu žalovaný podotkol, že podlahová výmera jednoizbového bytu je 41 m² a že užívanie bytu viacerými osobami by vytvorilo zmenu pomerov, kde ďalšie trvanie vecného bremena by osobu povinnú z vecného bremena neprimeraným spôsobom obmedzovalo vo výkone jej vlastníckeho práva, naproti tomu žalobkyňa disponuje vlastníckym právom k rodinnému obývatel'nému domu. Žalovaný tiež vytýkal súdu prvej inštancie vyhodnotenie jeho dispozície s finančnými prostriedkami, ktoré poskytol ako dar synovi v snahe pomôcť mu osamostatniť sa na svoj úkor, čo nepovažoval za nič neobvyklé.

Ďalej žalovaný v odvolaní uviedol, že nebola zohľadnená ďalšia skutočnosť v zmysle ustanovenia § 705 ods. 3 Občianskeho zákonníka a to skutočnosť, kto a ako mierou sa pričínil o nadobudnutie spoločného nájmu družstevného bytu, kde bolo podľa jeho názoru preukázané, že jeho prínos bol v marginálnej výške, bez ktorého by neexistoval predmet sporu. Podľa názoru žalovaného súd sa s touto skutočnosťou mal vysporiadať a to hlavne po stránke materiálnej, či na strane žalobkyne, ktorá sa stala výlučným nájomcom družstevného bytu, sú vytvorené podmienky pre následné vyporiadanie hodnoty členského podielu, keďže žalobkyňa sa sama vyjadrila, že jej aktuálne príjmové možnosti sú nedostatočné. Výrok napadnutého rozhodnutia, že mu nepatrí žiadna bytová náhrada, žalovaný považoval za nepreskúmateľný z dôvodu, že súd prvej inštancie tento výrok žiadnym spôsobom neodôvodnil, čím mu odňal právo podať proti výroku účinný prostriedok nápravy.

Žalovaný tiež namietal výrok rozsudku o nároku na náhradu trov konania s tým, že tento výrok nezohľadňuje extrajudiciálne konanie, ktoré inicioval pred podaním žaloby v snahe vyriešiť predmet sporu dohodou, ktorá vychádzala z reálnych kontúr a predstavovala základ pre vyriešenie aj následnej otázky vyporiadania spoločného majetku, teda vytvárala úplný a konečný výsledok usporiadania majetkových vzťahov medzi nimi. K tomu žalovaný uviedol, že namiesto snahy o mimosúdne riešenie veci žalobkyňa reagovala na jeho návrh tak, že podala žalobu napriek tomu, že ho výslovne ubezpečovala, že sa k návrhu na mimosúdne vyriešenie veci vyjadrí prostredníctvom svojho právneho zástupcu.

Žalovaný odvolaciemu súdu navrhol, aby napadnuté rozhodnutie zrušil a sám vo veci rozhodol tak, že zruší spoločný nájom družstevného bytu a za výlučného člena družstva a výlučného nájomcu predmetného družstevného bytu určil žalovaného, s určením povinnosti pre žalovaného zabezpečiť náhradné bývanie pre žalobkyňu, a s určením povinnosti žalobkyňu byť vypratať do 15 dní od zabezpečenia náhradného bytu žalovaným a žalovanému, aby priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 % proti žalobkyňi.

K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa, kde uviedla, že súd prvej inštancie vychádzal nielen zo vzdialenosti miesta bydliska maloletého dieťaťa a základnej školy, ktorú navštevuje, ale aj z toho, že tým bude zabezpečený najlepší záujem maloletého. Žalobkyňa opakovane nepoukázala, že žalovaný účelovo konal, keď byt v Prešove, kde v súčasnosti býva, je vo vlastníctve staršieho syna strán sporu, ktorý naďalej žije so žalobkyňou a mladším bratom, a preto je žalobkyňi zrejme, že žalovaný svoju bytovú otázku vyriešenú má, a to natrvalo. Pre posudzovanie, či na strane bývalých manželov sú vytvorené alebo možné aj iné riešenie bytovej otázky, žalobkyňa uviedla, že od rozvodu manželstva býva v trojizbovom byte s oboma synmi, preto z hľadiska funkčného využitia predmetného bytu nejde o žiaden nepomer voči žalovanému, ktorý žije sám v jednoizbovom byte o výmere 41 m². Ďalej žalobkyňa poukázala na svoju výpoveď, kde uviedla, že rodinný dom v G. H. I. je v súčasnosti neobývaný, na jeho opravu a zobytnenie je nutná väčšia investícia, pričom nie je výlučnou vlastníčkou rodinného domu, nemôže sama rozhodovať o tom, kto v ňom bude bývať a aké opravy a investície v ňom možno vykonať a so sestrami, ktoré sú dvojtretinovými podielovými spoluvlastníkmi, sa nevie dohodnúť na tom, ako s touto nehnuteľnosťou naložia. Žalobkyňa tiež zdôraznila, že v Prešove mladší syn navštevuje základnú školu a žalobkyňa tu pracuje.

K finančnému daru zo strany žalovaného v prospech staršieho syna žalobkyňa uviedla, že v čase darovania žalovaný vedel, že nemajú vyporiadané bezpodielové spoluvlastníctvo manželov a ani spoločný nájom bytu a týmto konaním si len pripravoval pôdu pre to, aby sám seba v súdnych konaniach vykreslil ako osobu bez stabilného domova a podľa jej názoru zo strany žalovaného nešlo o nezištnú podporu synovi, ale o úmyselné zbavenie sa majetku, ktorý sledoval jediný cieľ, a to dosiahnutie takého stavu, aby súd určil ako výlučného nájomcu žalovaného a nie žalobkyňu. V tejto súvislosti žalobkyňa podotkla, že žalovaný mohol rovnakou mierou podporiť obe svoje deti a tým, že neprimerane zvýhodnil len staršieho syna, toto konanie signalizuje jeho účelovosť. Obavu žalovaného, či žalobkyňa bude schopná po vyporiadaní BSM vyplatiť jemu prislúchajúci podiel, považuje za neopodstatnenú a predčasnú, a to vzhľadom na to, že v prípade vyporiadania BSM sa žalobkyňa bude domáhať disparitného vyporiadania, keďže hlavným dôvodom rozvodu manželstva bolo psychické a fyzické týranie žalobkyne zo strany žalovaného, hoci trestné konania nie sú právoplatne skončené.

Žalobkyňa vo vyjadrení tiež nesúhlasila s námietkami žalovaného voči výroku o náhrade trov súdneho konania, kde poukázala, že strany sporu sa dávno pred doručením oficiálneho návrhu dohody o vyporiadaní BSM a zrušení spoločného nájmu družstevného bytu nedokázali dohodnúť a napokon nemožnosť dohody vyplynula aj z konania pred súdom prvej inštancie, kde po výzve súdu obe strany sporu zotrvali na svojich návrhoch a k dohode nedošlo.

Keďže podľa názoru žalobkyne odvolanie žalovaného nespĺňa náležitosti podľa § 363 CSP žalobkyňa navrhla odvolaciemu súdu, aby odvolanie odmietol a prípadne ak sa s týmto názorom odvolací súd nestotožní, navrhla, aby napadnutý rozsudok potvrdil a priznal jej náhradu trov odvolacieho konania.

K vyjadreniu žalobkyne podal žalovaný odvolaciu repliku, v ktorej uviedol, že žalobkyňa opakovane na podporu napadnutého rozhodnutia uvádza, že bol zohľadnený najlepší záujem maloletého dieťaťa, avšak podľa žalovaného najlepší záujem maloletého dieťaťa v zmysle ustanovenia § 705 ods. 3 Občianskeho zákonníka je vybudovaný na neurčitej hypotéze, a preto je potrebné ustáliť, čo je preferovaným záujmom maloletého dieťaťa s prihliadnutím na individuálne okolnosti prípadu, čo je aj odvolacím dôvodom žalovaného, pretože napadnuté rozhodnutie tento preferovaný záujem do značnej miery paušalizovalo a privilegovalo pred inými hmotnoprávnymi skutočnosťami. Rovnako ako súd prvej inštancie aj žalobkyňa upriamuje pozornosť len na parciálne skutočnosti bez toho, aby sa vysporiadal so všetkými podstatnými skutočnosťami, ktoré vyšli v konaní navonok a sú pre rozhodnutie veci smerodajné, najmä kto sa akou mierou pričínil o nadobudnutie členských práv k družstevnému bytu ako aj majetkovými možnosťami žalobkyne na poskytnutie finančného vyrovnávacieho podielu za ustupujúci členský podiel k družstevnému bytu. Rovnako argumentáciu žalobkyne ohľadom nakladania s finančnými prostriedkami darovanými staršiemu synovi považuje žalovaný za založenú na domnienkach a bez opory v skutkovom stave bez logických súvislostí. Keď žalobkyňa nastoľuje otázku špekulatívnych konaní, žalovaný sa zmieňuje, či práve konanie žalobkyne, ktorá podala návrh na neodkladnú úpravu pomerov medzi stranami sporu smerujúcu k vylúčeniu žalovaného z užívania bytu z dôvodu psychického násillia, nemá tiež takúto povahu, čím si vytvorila silný argument pre predmetné súdne konanie. K nemožnosti funkčného využitia jej spoluvlastníckeho podielu k rodinnému domu žalovaný uviedol, že tvrdenia žalobkyne ostali v rovine skutkových tvrdení, pričom sama poprela základný princíp podielového spoluvlastníctva, ktoré je založené na báze dobrovoľnosti a nejde o nútený vecnoprávny vzťah, a to aj v smere hospodárenia so spoločnou vecou. Podľa žalovaného žalobkyňa pomerne rýchlo zabudla na priebeh mimosúdneho konania, ktorý bol zdokladovaný listinnou ako aj elektronickou komunikáciou medzi jeho právnym zástupcom a žalobkyňou, z obsahu ktorej nevyplýva, aby žalobkyňa kategoricky odmietla jeho návrh, ktorým by sa konečne a úplne vysporiadali aj majetkové vzťahy po rozvoze manželstva. Na základe uvedených skutočností žalovaný navrhol, aby odvolací súd rozhodol o odvolaní tak, ako to vymedzil v petite odvolania.

Žalobkyňa sa k odvolacej replike žalovaného nevyjadrila.

Krajský súd v Prešove ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) oprávnenou osobou (§ 359 CSP), prejednal odvolanie podané žalovaným a preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378 a nasl. CSP bez toho, aby nariadil pojednávanie podľa § 385 CSP (a contrario). Pretože rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, odvolací súd uverejnil v zákonom stanovenej lehote miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a webovej stránke Krajského súdu v Prešove (§ 378 ods. 2, § 219 ods. 1, 3 CSP). Po prieskume napadnutého rozsudku (§ 379, § 380 ods. 1, 2 CSP) dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné a rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť.

Žalovaný napadol rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) a h).

K posúdeniu odvolacej námietky týkajúcej sa nesprávneho postupu súdu spôsobujúceho porušenie práva odvolateľa na spravodlivý proces ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd uvádza, že medzi zložky práva na spravodlivý proces (right to fair trial) možno zaradiť predovšetkým právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vysporiadanie sa

so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu síce predstavuje pochybenie súdu, avšak o naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) pôjde iba vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé. Konkrétne pochybenie súdu preto musí byť hodnotené v kontexte celého konania.

Z odvolania žalovaného vyplýva, že namieta nepreskúmateľnosť výroku rozsudku súdu prvej inštancie v časti, ktorej žalobkyni neurčil povinnosť zabezpečiť náhradné bývanie žalovanému.

Odvolací súd k povinnosti zabezpečiť náhradné bývanie tomu rozvedenému manželovi, ktorý nebol určený za jediného nájomcu bytu a jediného člena družstva vo všeobecnosti uvádza, že v prípade spoločného nájmu manželmi družstevného bytu so spoločným členstvom manželov v družstve v zmysle ust. § 712a ods. 8 Občianskeho zákonníka patrí vypratávanému manželovi ako bytová náhrada pravidelne náhradný byt a iba v prípadoch, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa, môže súd rozhodnúť, že rozvedený manžel má právo len na náhradné ubytovanie alebo na prístrešie. Ak sa však rozvedený manžel za trvania manželstva alebo po rozvoze manželstva voči druhému manželovi alebo voči blízkej osobe, ktorá s ním býva spoločne v byte, dopúšťal alebo dopúšťa fyzického násillia alebo psychického násillia, súd rozhodne, že bytová náhrada mu nepatrí. Dôvody hodné osobitného zreteľa môžu byť rozličné v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Častým dôvodom je práve existencia práva vypratávaného manžela k inému bytu či domu, a to takého práva, ktoré je objektívne spôsobilé zabezpečiť bytovú potrebu. V prípade preukázania fyzického násillia alebo psychického násillia, ktorého sa dopúšťal vypratávaný manžel za trvania manželstva alebo po rozvoze manželstva voči druhému manželovi, súd musí rozhodnúť o vypratání nehnuteľnosti bez viazania na povinnosť zabezpečiť bytovú náhradu

Vzhľadom na uvedené k tejto námietke žalovaného odvolací súd poukazuje, že súd prvej inštancie o zabezpečení bývania pre žalovaného svoje úvahy uvádza v bode 24. odôvodnenia, teda nejde o nepreskúmateľné rozhodnutie. Súd prvej inštancie mal za dostatočne preukázané, že v prospech žalovaného je zriadené vecné bremeno spočívajúce v práve doživotného bývania a užívania bytu v kat. úz. C., obec Prešov, ktorého výlučným vlastníkom je starší syn strán sporu E. E.. K tomu tiež súd prvej inštancie uviedol, že žalovaný nemusel zakúpiť nehnuteľnosť pre syna, ale mohol túto nadobudnúť aj pre seba, kedy by nevznikla situácia, že by žalovaný nebol vlastníkom žiadnej nehnuteľnosti. Ďalej súd prvej inštancie zistil, že vzťahy medzi stranami sporu sú plné animozity až nevráživosti rešpektujúc prezumpciu neviny vo vzťahu k žalovanému napriek prebiehajúcim trestným konaniam.

Odvolací súd tiež odkazuje na prax vyššej súdnej autority, podľa ktorej v prípade, ak je bytová potreba rozvedeného manžela vyriešená inak, súd pri rozhodovaní o návrhu podľa § 705 ods. 2 Občianskeho zákonníka pri splnení predpokladov uvedených v § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemusí viazať vypratanie bytu na zabezpečenie bytovej náhrady (R 73/1994) (pozri tiež uznesene Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co/246/2016 zo dňa.31.5.2018).

Odvolací súd sa preto stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktorý neručil žalobkyni povinnosť zabezpečiť žalovanému náhradné ubytovanie, keďže bolo dostatočne preukázané, že žalovaný má k inému bytu právo užívania a bývania. Aj keď sa jedná o právo zriadené ako vecné bremeno, nebolo preukázané, že by toto právo bolo zriadené len na určitú dobu alebo s podmienkami. Skutočnosti uvádzané žalovaným, že užívanie bytu viacerými osobami by vytvorilo zmenu pomerov, kde ďalšie trvanie vecného bremena by osobu povinnú z vecného bremena neprimeraným spôsobom obmedzovalo vo výkone jej vlastníckeho práva, sú hypotetickými úvahami bez skutkového podkladu, pretože ak by osoba povinná z vecného bremena plánovala v jednoizbovom byte o výmere 41 m² bývať aj s ďalšími osobami, tak by predsa byt nezaťažovala vecným bremenom spočívajúceho v doživotnom bývaní a užívaní tohto bytu v prospech žalovaného. Prevzatím záväzku z vecného bremena strpieť doživotné

bývanie a užívanie bytu osoba povinná z vecného bremena predsa vyjadrila súhlas a akceptovala, že žalovaný v predmetnom byte bude doživotne bývať. Navyiac súd prvej inštancie mal za preukázané, že syn E. so žalovaným trvalo nebyva, ale ani zo žiadneho dôkazu vykonaného v tomto konaní nevyplývalo, že by sa syn E., spolu so svojou partnerkou, chceli v budúcnosti natrvalo presťahovať do bytu, ktorého je práve syn E. výlučným vlastníkom. Aj podľa názoru odvolacieho súdu by boli tvrdenia žalovaného o pomoci synovi darovaním peňazí získaných predajom svojho spoluvlastníckeho podielu na rodinnom dome v M. za účelom jeho osamostatnenia na svoj úkor akceptovateľné a považované za nezištné za takých skutkových okolností, keby žalovaný mal zabezpečené iné bývanie alebo by bolo manželstvo so žalobkyňou funkčné.

Z vykonaného dokazovania a z činnosti súdu je aj odvolaciemu súdu zrejmé, že neodkladným opatrením bolo žalovanému nariadené, aby nevstupoval dočasne do obydliá – bytu, ku ktorému zrušenia spoločného nájmu sa žalobkyňa v tomto konaní domáha, a to až do právoplatného skončenia trestného konania proti žalovanému vedeného pred Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 6T/2/2020. Rozsudkom zo dňa 14.3.2022 bol žalovaný uznaný vinným, že v období od roku 2006 minimálne do 1.7.2019 v mieste trvalého bydliska v D. H. F. C. L. X a inde sa opakovane slovné vyhrážal ublížením na zdraví a zabitím v tom čase svojej manželke, kde sa jej takto naposledy vyhrážal dňa 14.06.2019 a taktiež ju dlhodobo od roku 2006 minimálne do 1.7.2019 obmedzoval v jej obvyklom spôsobe života, a to tým, že jej zakazoval sa stretávať a telefonovať s rodinou, taktiež jej zakazoval chodiť s kolegami z práce na obedy, kontroloval jej súkromný mobilný telefón, pričom toto jeho správanie vzbudilo u poškodenej dôvodnú obavu o jej život a zdravie, že vyhrážky o zabití aj uskutoční a taktiež ju dlhodobo prenasledoval spôsobom, že ju obmedzoval v jej obvyklom spôsobe života, teda spáchal prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. e), ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Odvolací súd rozsudkom č. k. 6To/26/2022 – 479 zo dňa 22.9.2022 zamietol odvolanie žalovaného. Už len táto skutočnosť je dôvodom podľa ust. § 712a ods. 8 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého žalovanému bytová náhrada nepatrí.

K ďalšej odvolacej námietke žalovaného o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Táto odvolacia námietka však nebola naplnená.

Žalovaný nesprávnu aplikáciu právneho predpisu súdom prvej inštancie, konkrétne ust. § 705 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dôvodil nesprávnym vyhodnotením konkrétnych okolností daného prípadu a to preferenciou záujmu maloletého dieťaťa nad ďalšími skutočnosťami a to kto a akou mierou sa pričínil o nadobudnutie spoločného nájmu družstevného bytu a či bude žalobkyňa schopná poskytnúť žalovanému adekvátny vyrovnávací podiel.

Podľa ust. § 705 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak nadobudol právo na uzavretie zmluvy o nájme družstevného bytu jeden z rozvedených manželov pred uzavretím manželstva, zanikne právo spoločného nájmu bytu rozvodom; právo užívať byt zostane tomu z manželov, ktorý nadobudol právo na nájom bytu pred uzavretím manželstva. V ostatných prípadoch spoločného nájmu družstevného bytu rozhodne súd, ak sa rozvedení manželia nedohodnú, na návrh jedného z nich o zrušení tohto práva, ako aj o tom, kto z nich bude ako člen družstva ďalej nájmomcom bytu; tým zanikne aj spoločné členstvo rozvedených manželov v družstve.

Podľa ust. § 705 ods. 3 Občianskeho zákonníka pri rozhodovaní o ďalšom nájme bytu vezme súd zreteľ najmä na záujmy maloletých detí a stanovisko prenajímateľa.

Vyššie citované ustanovenia určujú v prípade rozhodovania súdu o zrušení spoločného nájmu k družstevnému bytu, na aké skutočnosti musí súd pri rozhodovaní o ďalšom nájme bytu prihliadať. Podľa zákonnej normy prvoradým je skúmanie záujmov maloletých detí a stanovisko prenajímateľa. Vedľa týchto hľadísk výslovne uvedených v § 705 ods. 3 Občianskeho zákonníka, na ktoré je súd povinný prihliadať a sa s nimi vždy vysporiadať, tak v zhode s ustáleným výkladom podávaným súdnou praxou prihliada súd podľa okolností konkrétneho prípadu aj na ďalšie hľadiská (porovnaj R 27/1999, R14/1978), a to najmä na: príčiny rozvratu manželstva účastníkov, možnosti usporiadania ich bytových pomerov, sociálne a majetkové pomery manželov (menovite vzhľadom na možnosti nového usporiadania bytových pomerov), zdravotný stav rozvedených manželov, pracovné zaradenie manželov, to, ako sa ktorý z manželov pričínil o získanie bytu, účelné využitie bytu, to, kto v byte fakticky býva, to, či sú u osôb, ktoré zotrývajú v nájmomnom pomere, predpoklady na pokojné a usporiadané užívanie bytu.

Súd prvej inštancie pri určení, kto ostane jediným nájomcom vychádzal najmä zo stavu vzťahu medzi žalobkyňou a žalovaným ako bývalými manželmi akceptujúc námietky žalobkyne o nemožnosti bývania v rodinnom dome v G. H. I., ktorý vlastní v podielovom spoluvlastníctve spolu s jej sestrami, pričom reflektoval tiež na záujem stále maloletého syna E..

Odvolačný súd je toho názoru, že súd prvej inštancie na základe zisteného skutkového stavu, na ktorom sa nič nezmenilo ani počas odvolacieho konania, správne a dostatočným spôsobom aplikoval § 705 Občianskeho zákonníka. Jeho závery sú akceptovateľné a presvedčivé.

Pokiaľ žalovaný v odvolaní namietal, že ak má byť rozhodujúca blízkosť školy maloletého k bytu, tak podľa jeho názoru by rovnakú funkciu splnil rovnaký, či porovnateľný byt ako poskytnutá bytová náhrada za zrušený spoločný nájom nachádzajúca sa v blízkosti školy maloletého, odvolací súd zdôrazňuje, že byt, ktorý je predmetom tohto konania, je nielen obydlím, ale aj domovom maloletého, v ktorom žije od svojho narodenia. Aj podľa názoru odvolacieho súdu je prirodzené, že pri určení jediného nájomcu družstevného bytu je potrebné prihliadať najmä na záujem maloletého dieťaťa tak, aby okrem rozvodu rodičov, ktorý je nepochybne situáciou ovplyvňujúcou ďalší život dieťaťa, nebolo dieťa vystavené obave zo straty doterajšieho domova. Aj keď žalovaný argumentuje, že svojho syna z bytu nevyháňa, je potrebné pripomenúť, že žalovaný sa dohodol so žalobkyňou na zverení maloletého syna do jej starostlivosti. Odvolací súd preto dopĺňa, že aj v tomto prípade prevažuje záujem maloletého dieťaťa na zabezpečení stabilného rodinného a domáceho zázemia v byte, v ktorom doposiaľ býva, nad záujmom žalovaného stať sa jediným nájomcom bytu. Súčasne odvolací súd dodáva, že žalovaný sa v priebehu celého konania nezmenil o tom, či a v akom časovom horizonte dokáže zabezpečiť adekvátnu bytovú náhradu, ktorá by sa nachádzala v blízkosti ich súčasného bydliska a zároveň, aby bytová náhrada zodpovedala aj porovnateľným podmienkam jeho vybavenia a platieb za služby spojenými s bývaním.

Rovnako odvolací súd nesúhlasí s argumentáciou žalovaného týkajúcou sa možnosti žalobkyne presťahovať sa aj s maloletým synom do rodinného domu v G. H. I.. Okrem toho, že maloletý syn navštevuje v blízkosti školské zariadenie, je tiež zrejmé, že žalobkyňa je zamestnaná a svoju prácu vykonáva v mieste svojho terajšieho trvalého pobytu, čo znamená, že odsťahovaním do vzdialenejšieho mesta by žalobkyňi a maloletému dieťaťu vznikli aj náklady na cestovanie. Odvolací súd tiež poukazuje, oproti tomu, že žalovaný má zabezpečené doživotné bývanie a užívanie bytu v meste Prešov, rovnakým alebo obdobným právom žalobkyňa nedisponuje, keďže nie je výlučnou vlastníčkou rodinného domu v G. H. I., ale len podielovou spoluvlastníčkou vo veľkosti podielu 1/3 z celku.

V súvislosti s námietkou žalovaného, že súd prvej inštancie opomenul sa zaoberať aj tým, kto a akou mierou sa pričínil o nadobudnutie družstevného bytu a či žalobkyňa bude schopná uhradiť vyrovnací podiel žalovanému, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie túto vyhodnotil ako nedôvodnú, keď konštatoval, že až v následnom konaní po prípadnom právoplatnom skončení tohto sporového konania bude nevyhnutné medzi totožnými stranami sporu vyporiadať prípadnú náhradu za členský podiel v bytovom družstve, kde sa bude súd musieť primárne zaoberať aj skutočnosťami, kto sa akým spôsobom a v akej výške pričínil o nadobudnutie predmetného podielu v bytovom družstve. Hoci otázka, kto a akou

mierou sa pričínil o nadobudnutie členského podielu, mohla byť posudzovaná aj v tomto konaní pri určovaní, kto bude jediným nájomcom družstevného bytu, odvolací súd dodáva, že zákonom však bolo prikázané pri tomto určovaní hľadieť najmä na záujem maloletých detí vrátane stability jeho výchovného prostredia. Preto súd prvej inštancie správne uprednostnil hľadisko záujmu maloletého dieťaťa, pred ostatnými možnými kritériami pri určovaní osoby, ktorá ostane jediným nájomcom družstevného bytu a tým sa stane aj jediným členom bytového družstva. Čo sa týka otázky, či žalovaná bude schopná vyplatiť vyrovnací podiel, odvolací súd je toho názoru, že túto otázku v tomto konaní nie je potrebné riešiť, pretože výška vyrovnacieho podielu závisí od viacerých ďalších faktorov posudzovaných či už v mimosúdnom alebo v súdnom procese vyporiadavania zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V tomto smere odvolací súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Cdo/98/2003, v ktorom sa dovolací súd sa stotožnil s právnym názorom odvolacieho súdu, že pri rozhodovaní o zrušení práva spoločného nájmu bytu môže súd riadiť iba platnou hmotnoprávnou úpravou (§ 705 ods. 2 a 3 OZ), a preto v rámci tohto konania niet priestoru na finančné vyrovnanie hodnoty členského podielu družstevného bytu, a teda ani na zohľadnenie či skúmanie schopnosti toho ktorého účastníka vyplatiť hodnotu členského podielu druhému účastníkovi.

Žalovaný v odvolaní namietal aj rozhodnutie súdu prvej inštancie o náhrade trov konania, ktorá bola priznaná podľa úspechu v konaní žalobkyni. Podľa názoru žalovaného však súd prvej inštancie mal prihliadnuť aj na mimosúdne rokovania strán sporu pred začatím súdneho sporu. Podľa názoru odvolacieho súdu argumentácia žalovaného neobstojí, pretože je zrejmé, že návrh dohody o riešení predmetu sporu bol žalobkyňa neakceptovala, čo vyjadrila podaním žaloby, kde navrhla, aby opak toho, čo navrhoval žalovaný, teda aby sa stala ona jedinou nájomníčkou družstevného bytu a členom v bytovom družstve. Ani po začatí súdneho sporu však nebolo stranám sporu zakázané rokovať a dohodnúť sa bez súdneho rozhodnutia, avšak vzhľadom na obsah vyjadrení strán sporu je zrejmé, že na tom najmarkantnejšom bode, teda kto bude jediným nájomcom a kto sa stane jediným členom bytového družstva po zrušení spoločného nájmu, sa strany sporu dohodnúť nevedeli a k zmieru medzi stranami sporu nedošlo ani počas súdneho pojednávania. Spôsob vedenia mimosúdnych rokovaní medzi stranami sporu odvolací súd nepovažuje za dôvod, pre ktorý by modifikoval výrok súdu o náhrade trov konania.

Podľa odvolacieho súdu skutočnosti uvedené v odvolaní žalovaného teda neboli spôsobilé spochybníť správnosť skutkových a právnych záverov, ku ktorým dospel súd prvej inštancie, preto odvolanie žalovaného z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov nemožno považovať za opodstatnené. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská strán k veci, výsledky vykonaného dokazovania, a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na zistený skutkový stav, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Rozsudok preto nemožno považovať ani za nepresvedčivý. Pre úplnosť sa dodáva, že do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí súčasne aj právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (porov. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04) ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04).

Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, aj čo do vecne správneho súvisiaceho rozhodnutia o trovách konania pred súdom prvej inštancie.

K trovám odvolacieho konania

Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

Podľa § 255 ods. 1 a ods. 2 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá náhradu trov konania právo

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

V civilnom sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní. Ak mala strana plný úspech vo veci, prizná sa jej tiež celá náhrada nákladov konania, ak mala strana len čiastočný úspech, náhrada nákladov bude pomerne rozdelená. Ak je úspech a neúspech vyvážený, vysloví súd, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa vyššie uvedených zákonných ustanovení, podľa ktorých žalobkyňa ako sporová strana, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech, má nárok na náhradu trov tohto štádia konania proti žalovanému, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal. Výšku týchto trov ustáli postupom podľa ust. § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP)

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 422 CSP dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody - § 421 a § 422 CSP) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.